

Tredje tilläggsbudget för landskapet Åland 2019

Antagen av lagtinget 22.1.2020

Till Ålands lagting

Förslag till tredje tilläggsbudget för år 2019

ALLMÄN MOTIVERING

Finans- och näringsutskottets betänkande nr 4/2019-2020

Sammanfattning

Landskapsregeringens förslag

Landskapsregeringen föreslår att lagtinget antar ett förslag till tilläggsbudget. Förslaget omfattar förslag till tilläggsanslag med anledning av avvikelser gentemot budgeten för 2019 i form av bland annat kostnader för sjötrafik och kostnader för Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS). De föreslagna tilläggsanslagen uppgår till 2 500 000 euro.

Förslaget innefattar även tilläggsinkomster som hänför sig till slutavräkningen för år 2018 om 2 237 000 euro så att förslaget nettoeffekt på resultatet blir -300 000 euro.

I och med tillägget, i den form det har efter av utskottet vidtagna ändringar, har hittills för 2019 budgeterats utgifter om 381 817 000 euro. Anslag som har direkt resultatpåverkan är sammanlagt 350 904 000 euro och anslag som rör balansposter är sammanlagt 30 913 000 euro.

Utskottets förslag

Utskottet föreslår att förslaget till tilläggsbudget antas med vissa ändringar. Ändringarna överensstämmer med ett korrigerat underlag som erhållits av landskapsregeringens finansavdelning. Ändringarna innebär ingen skillnad i sak men utgår från att tilläggsanslaget för ÅHS anges i form av dels en bruttoanslagsökning och dels en bruttoinkomstökning istället för i form av ett nettobelopp.

Utskottets synpunkter

Allmänt

Förslaget till tilläggsbudget innehåller förslag till anslag som innebär godkännande av ganska betydande kostnadsökningar inom så väl infrastrukturavdelningens som ÅHS verksamhetsområden. Beaktat anslagets omfattning och beaktat vad de respektive organisationerna redan tidigare under året blivit varse i fråga om risk för överskridningar finner utskottet att det finns skäl att påminna om att äskanden om tilläggsanslag skall framställas så snart ett behov blir känt. Utskottet finner det inte försvarbart att lagtinget när det inte är nödvändigt ställs inför en situation där möjligheten att göra politiska prioriteringar mellan olika kostnader av tidsskäl går förlorade.

När ett förslag till tillägg eller ändring i landskapets budget överlämnas till lagtinget ska i förslaget anvisas medel för täckande av den utgiftsökning och den inkomstminskning som föreslås. Principen bör tillämpas även inom

landskapsförvaltningen så att respektive förvaltningsområde så långt det är möjligt tar ansvar för finansieringen av egna kostnadsökningar.

Kostnader för sjötrafik

Förslaget till tilläggsbudget innehåller ett tilläggsanslag till infrastrukturavdelningens kostnader för sjötrafik om 960 000 euro vilka avser driftskostnader för frigående färjor samt kostnader för pågående projekt och investeringar som ej kunnat aktiveras.

Utskottet noterar att budgetöverskridningarna till största del består av kostnader för reparationer som ej kunnat förutses och då framförallt kostnader som hänför sig till fel som uppdragats i samband med dockning av m/s Skarven. Direkta kostnader med anledning av m/s Skarvens grundstötning har täckts av försäkringar och utgör således inte orsak till överskridningarna. Allmänt inom verksamhetsområdet gäller att reparationsbehoven är svåra att estimeras på förhand. I många fall är det nödvändigt eller totalekonomiskt mest effektivt att åtgärda brister på kort varsel. Likväl finner utskottet skäl att påpeka att anhållan om tilläggsanslag kommer sent.

Ålands hälso- och sjukvård

Förslaget till tilläggsbudget innehåller ett tilläggsanslag till ÅHS om netto 1 465 000 euro som avser ökade kostnader för extern vård utanför Åland, köpta läkartjänster, hemvårdsmaterial samt medicinsk rehabilitering. De budgeterade nettokostnaderna för ÅHS uppgick enligt tidigare budgetbeslut till 83 722 000 euro. Förslaget till tilläggsbudget innebär en ökning av verksamhetens nettokostnader med 1,75 procent i förhållande till gällande budget. I kommunikationen med landskapsregeringens finansavdelning har framkommit att förslaget rätteligen ska omfatta ökade inkomster om 423 000 euro och ett tilläggsanslag om 1 888 000 euro så att nettoeffekten blir som tidigare angivet 1 465 000 euro.

Utskottet noterar att det har skett en förändring i ÅHS kostnadsstruktur. Tidigare år har personalkostnader till följd av svårigheter att besätta vissa tjänster inte nått budgeterade nivåer. Överskottet från personalbudgeten har kunnat användas för att täcka budgetöverskridningar inom andra områden. Detta överskott ser nu ut att minska och uppgår preliminärt för 2019 endast till 65 000 euro. Förklaringen till minskningen hänför sig delvis till vissa lönejusteringar som gjorts som ett resultat av arbetsvärderingen där bland annat ingångslöner justerats upp. Det är sannolikt att förändringen är bestående så att personalkostnaderna i framtiden inte längre kommer att uppvisa ett överskott.

Överskridningar inom områdena kostnader för extern vård utanför Åland, köpta läkartjänster, hemvårdsmaterial samt medicinsk rehabilitering kan i fortsättningen inte på samma sätt som tidigare täckas med överskott från personalkostnaderna. Beaktat att kostnaderna för hemvårdsmaterial och medicinsk rehabilitering ökat kontinuerligt under en längre tid borde man ha blivit varse underbudgeteringen i ett tidigare skede. Vad gäller kostnader för vård utanför Åland och i vissa fall tillgång till specialistkompetens är det mer förståeligt att kostnaderna kan vara svåra att uppskatta på förhand.

Utskottet har erfarit att ökade kostnader för hemvårdsmaterial och medicinsk rehabilitering är en konsekvens av en ökande och åldrande befolkning samt av den teknikutveckling som sker i fråga om egenvård. Kostnaderna kan därmed under överskådlig framtid förväntas förbli på en hög nivå och behöver därför beaktas i kommande budgeteringar om de inte kan lösas genom strukturella förändringar. Ökningarna vad gäller hemvårdsmaterial förefaller dock vara så stora att det föranleder en närmare analys av orsakerna.

Även här finner utskottet att det finns skäl att påpeka att anhängan om tilläggsanslag kommer sent.

Till lagtinget överlämnas landskapsregeringens framställning med förslag till tredje tillägg till budgeten för landskapet Åland under år 2019.

I föreliggande förslag till tilläggsbudget föreslås bl.a. tilläggsanslag för några avvikelser gentemot budgeten för år 2019 vilka konstateras uppstå samt så upptas en tilläggsinkomst för slutavräkningen för år 2018. Förslaget till tilläggsbudget inverkar negativt på resultatet med knappt 0,3 miljoner euro.

I och med tillägget har hittills under år 2019 budgeterats 381.394.000 euro.

Med hänvisning till ovanstående samt till detaljmotiveringen får landskapsregeringen vördsamt föreslå
att lagtinget antar följande förslag till tredje tillägg till budgeten för år 2019.

Mariehamn den 9 januari 2020

L a n t r å d

Veronica Thörnroos

Minister

Torbjörn Eliasson

Bilaga 1: Budgeterad resultaträkning

Finans- och näringsutskottets betänkande nr 4/2019-2020

Ärendets behandling

Lagtinget har den 15 januari 2020 inbegärt finans- och näringsutskottets yttrande över förslaget till tilläggsbudget.

Höranden

Utskottet har i ärendet hört finansministern Torbjörn Eliasson, finanschefen Conny Nyholm och budgetplaneraren Robert Lindblom från finansavdelningen, avdelningschefen Bengt Michelsson från social- och miljöavdelningen, samt avdelningschefen Yvonne Österlund, biträdande avdelningschefen Niklas Karlman, byråchefen Lennart Nord och avdelningscontrollern Per Ringsby från infrastrukturavdelningen.

Närvarande

I ärendets avgörande behandling deltog ordföranden Jörgen Pettersson, vice ordföranden John Holmberg samt ledamöterna Nina Fellman, Lars Häggblom, Liz Mattsson, Jörgen Strand och Stephan Toivonen.

Utskottets förslag

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

- att lagtinget antar landskapsregeringens förslag till tredje tillägg till budgeten för år 2019 med följande ändringar

		Landskapsre- geringens förslag Anslag	Landskapsre- geringens förslag Inkomster	Finans och nä- ringsutskottets förslag Anslag	Finans och nä- ringsutskottets förslag Inkomster
		Tb 2019	Tb 2019	Tb 2019	Tb 2019
80 - 88	MYNDIGHETER SAMT FRISTÅENDE ENHETER	-1 465 000		-1 888 000	423 000
840	ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	-1 465 000		-1 888 000	423 000
84000	Ålands hälso- och sjukvård, verksamhet	-1 465 000		-1 888 000	423 000
	Verksamhet sammanlagt	-2 500 000		-2 923 000	423 000
	Anslag och inkomster totalt ovanstående	-2 500 000	2 237 000	-2 923 000	2 660 000

samt

- att lagtinget beslutar att tredje tillägget till budgeten för år 2019 ska tillämpas omedelbart i den lydelse den har i lagtingets beslut.

Bilaga 1. Budgeterad resultaträkning enligt utskottets förslag

Mariehamn den 17 januari 2020

Ordförande

Jörgen Pettersson

Sekreterare

Emma Dahlén

Ålands lagtings beslut om antagande av Tredje tilläggsbudget för landskapet Åland år 2019

Efter att förslag inkommit från landskapsregeringen har lagtinget antagit nedanstående tredje tilläggsbudget för landskapet Åland för år 2019:

		Anslag tb 2019	Inkomster tb 2019
VERKSAMHET			
<u>Avdelning 7</u>			
700	INFRASTRUKTURAVDELNINGENS FÖRVALT- NINGSSOMRÅDE	-1 035 000	0
750	KOSTNADER FÖR SJÖTRAFIK	<u>-960 000</u>	<u>0</u>
75010	Upphandling av sjötrafik	-960 000	0
760	KOSTNADER FÖR VÄGHÅLLNING	<u>-75 000</u>	<u>0</u>
76010	Utgifter för drift och underhåll av vägar	-45 000	0
76050	Utgifter för drift och underhåll av färjfasten, bryggor, broar, hamnar och byggnader	-30 000	0
80 - 88	MYNDIGHETER SAMT FRISTÅENDE ENHETER	-1 888 000	423 000
840	ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	<u>-1 888 000</u>	<u>423 000</u>
84000	Ålands hälso- och sjukvård, verksamhet	-1 888 000	423 000
Verksamhet sammanlagt		-2 923 000	423 000

ÖVERFÖRINGAR

<u>Avdelning 6</u>			
600	NÄRINGSVDELNINGENS FÖRVALTNINGS- OMRÅDE	0	0
640	FRÄMJANDE AV SKOGSBRUKET	<u>0</u>	<u>0</u>
64000	Främjande av skogsbruket (R)	0	0
Överföringar sammanlagt		0	0

		Anslag tb 2019	Inkomster tb 2019
89	SKATTEFINANSIERING, FINANSIELLA POSTER OCH RESULTATRÄKNINGSPOSTER		
890	SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER AV LÅN OCH FINANSIELLA POSTER	0	2 237 000
890	SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR	<u>0</u>	<u>1 911 000</u>
89000	Skatter och inkomster av skattenatur	0	1 911 000
892	FINANSIELLA POSTER	<u>0</u>	<u>326 000</u>
89200	Finansiella poster (F)	0	326 000
<hr/>			
Skattefinansiering, finansiella poster och			
resultaträkningsposter sammanlagt		0	2 237 000
<hr/>			
Anslag och inkomster totalt ovanstående		-2 923 000	2 660 000

Mariehamn den 22 januari 2020

Roger Nordlund
talman

Ingrid Zetterman
vicetalman

Bert Häggblom
vicetalman

Verksamhet - detaljmotivering

700 INFRASTRUKTURADELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

750 KOSTNADER FÖR SJÖTRAFIK

75010 Upphandling av sjötrafik

	Bokslut 2018	Budget 2019	Förslag tb 2019
Intäkter	1 232 162	1 250 000	
Kostnader:			
- årets totalt	-15 437 790	-16 333 000	-960 000
- tidigare års anslag			
Anslag netto	-14 205 628	-15 083 000	-960 000

Föreslås ett tillägg om 960.000 euro.

Utgifter

Tillägget föreslås täcka driftskostnaderna för de frigående färjorna samt kostnader för pågående projekt och investeringar som ej kunnat aktiveras.

Kostnaderna för färjorna består av oförutsedda kostnader för reparationer av m/s Skarven och m/s Viggen vilka delvis kunnat finansieras med att bunkerkostnaderna understiger de budgeterade, men ett tilläggsbehov om ca 700.000 euro kvarstår.

Därtill erfordras ett tilläggsanslag om 260.000 euro för att kostnadsföra planerings- och projekteringskostnader för nyanskaffning av elhybridfärjan. Utgifterna har uppstått under åren 2016 – 2019 och har hanterats som om de skulle aktiveras efter leverans av färjan och därefter kostnadsföras genom planmässiga avskrivningar. Men eftersom anskaffningen förverkligas genom en totalentreprenad ändras förutsättningarna eftersom det inte är landskapet som blir ägare till färjan. Därmed måste planerings- och projekteringskostnaderna kostnadsföras.

760 KOSTNADER FÖR VÄGHÅLLNING

76010 Utgifter för drift och underhåll av vägar

	Bokslut 2018	Budget 2019	Förslag tb 2019
Intäkter			
Kostnader:			
- årets totalt	-1 945 747	-2 426 000	-45 000
- tidigare års anslag			
Anslag netto	-1 945 747	-2 426 000	-45 000

Föreslås ett tillägg om 45.000 euro.

.....
Utgifter
.....

Tillägget föreslås täcka kostnaderna för underhåll av vägarna. På grund av stormen Alfrida har kostnaderna blivit högre än beräknat.

76050 **Utgifter för drift och underhåll av färjfasten, bryggor, broar, hamnar och byggnader**

	Bokslut 2018	Budget 2019	Förslag tb 2019
Intäkter	2 666		
Kostnader:			
- årets totalt	-822 991	-847 000	-30 000
- tidigare års anslag			
Anslag netto	-820 325	-847 000	-30 000

Föreslås ett tillägg om 30.000 euro.

.....
Utgifter
.....

Tillägget föreslås täcka kostnaderna som uppstod i samband med rivning och borttransportering av träkajen vid Kumlinge norra färjäste. Rivningen var nödvändig för att kunna lägga Rosala II vid en säker kaj. Totalkostnaden för rivningen uppgick till 70.000 euro.

8 **MYNDIGHETER SAMT FRISTÅENDE ENHETER**

840 **ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD**

84000 **Ålands hälso- och sjukvård, verksamhet**

	Bokslut 2018	Budget 2019	Förslag tb 2019
Intäkter	8 773 859	7 575 000	423 000
Kostnader:			
- årets totalt	-91 864 484	-91 297 000	-1 888 000
- tidigare års anslag			
Förändring i reservering	1 000 000		
Anslag netto	-82 090 625	-83 722 000	-1 465 000

Föreslås ett tillägg om 1.465.000 euro.

.....
Utgifter
.....

Tillägget avses användas för ökade kostnader för extern vård utanför Åland, köpta läkartjänster, hemvårdsmaterial samt medicinsk rehabilitering.

Finans- och näringsutskottets betänkande nr 4/2019-2020

Utskottet föreslår ökade inkomster om 423 000 euro och ett tilläggsanslag om 1 888 000 euro. Tillägget avses användas för ökade kostnader för extern vård utanför Åland, köpta läkartjänster, hemvårdsmaterial samt medicinsk rehabilitering.

Överföringar - detaljmotivering

600 NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

640 FRÄMJANDE AV SKOGSBRUKET

64000 Främjande av skogsbruket (R)

	Bokslut 2018	Budget 2019	Förslag tb 2019
Intäkter			
Kostnader:			
- årets totalt	-261 786	-450 000	0
- tidigare års anslag			
Anslag netto	-261 786	-450 000	0

Utgifter

I budgeten för år 2020 upptas 200.000 euro för ett extra stödpaket för förnyelseåtgärder efter stormen Alfrida. Stödet föreslås omfatta totalt ca 600.000 euro, fördelat på tre år.

Föreslås att återstående medel på momentet från år 2019 och tidigare år kan användas för förnyelseåtgärder inom detta stödpaket.

Skattefinansiering, finansiella poster och resultaträkningsposter - detaljmotivering

890 SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER AV LÅN OCH FINANSIELLA POSTER

890 SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR

89000 Skatter och inkomster av skattenatur

	Bokslut 2018	Budget 2019	Förslag tb 2019
Intäkter	273 003 685	267 709 000	1 911 000
Kostnader:			
- årets totalt			
- tidigare års anslag			
Anslag netto	273 003 685	267 709 000	1 911 000

Föreslås en ökning om 1.911.000 euro.

Inkomster

Ålandsdelegationen har fastställt avräkningsbeloppet för år 2018 till 246.979.505,36 euro. Under år 2018 erhöll landskapet i förskott 245.068.515 euro, vilket innebär att landskapet erhållit ytterligare 1.910.990,36 euro.

892 FINANSIELLA POSTER

89200 Finansiella poster (F)

	Bokslut 2018	Budget 2019	Förslag tb 2019
Intäkter	1 445 748	2 154 000	326 000
Kostnader:			
- årets totalt		-280 000	
- tidigare års anslag			
Anslag netto	1 445 748	1 874 000	326 000

Föreslås en ökning om 326.000 euro.

Inkomster

I tredje tilläggsbudgeten år 2018 beslöts att m/s Ejdern kan avyttras för att möjliggöra att fartyget kan ingå i en totalentreprenad. Inkomsten från avyttringen påföres nu momentet.

BUDGETERAD RESULTATRÄKNING

	Budget 2019 inkl. tb 2	Förslag tb 3/2019	Budget 2019 inkl. tb 3
Verksamhetens intäkter			
Försäljningsintäkter	13 057 963	112 000	13 169 963
Avgiftsintäkter	9 080 300		9 080 300
Understöd och bidrag	1 255 000		1 255 000
Övriga verksamhetsintäkter	800 745	637 000	1 437 745
Tillverkning för eget bruk			0
Verksamhetens kostnader			
Personalkostnader			
Löner och arvoden	-88 098 285		-88 098 285
Lönebikostnader			
Pensionspremier	-16 042 465		-16 042 465
Övriga lönebikostnader	-1 259 848	65 000	-1 194 848
Personalersättningar och övr. rättelseposter	1 213 838		1 213 838
Löneutjämningsreservering	0		0
Köp av tjänster	-57 336 356	-2 683 000	-60 019 356
Material, förnödenheter och varor	-18 336 655	-235 000	-18 571 655
Övriga verksamhetskostnader	-24 606 236		-24 606 236
	-204 466 007	-2 853 000	-207 319 007
Pensionsintäkter och -kostnader			
Pensionsintäkter	17 700 000		17 700 000
Pensionskostnader	-35 200 000		-35 200 000
	-17 500 000	0	-17 500 000
Intäkter av inkomst- och kapitalöverföringar			
Europeiska Unionen	4 256 000		4 256 000
Återbetalning av överföringar	50 000		50 000
Övriga intäkter av inkomst- och kapitalöverföringar	413 000		413 000
	4 719 000	0	4 719 000
Kostnader för inkomst- och kapitalöverföringar			
Undervisning, kultur och idrott	-11 667 000		-11 667 000
Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-39 349 000		-39 349 000
Arbetsmarknad	-300 000		-300 000
Bostadsproduktion	-330 000		-330 000
Primärämningar	-11 923 000		-11 923 000
Övrigt näringsliv	-5 357 000		-5 357 000
Allmänna stöd	-18 981 000		-18 981 000
Övriga överföringskostnader	-10 521 000		-10 521 000
	-98 428 000	0	-98 428 000
Verksamhetsbidrag	-291 481 000	-2 104 000	-293 585 000
Skatteinkomster			
Avräkningsbelopp	242 640 000	1 911 000	244 551 000
Skattegottgörelse	11 746 000		11 746 000
Återbäring av lotteriskatt	12 583 000		12 583 000
Apoteksvgifter	740 000		740 000
Övriga skatter och intäkter av skattenatur	0		0
	267 709 000	1 911 000	269 620 000
Finansiella intäkter och kostnader			
Ränteintäkter	739 000		739 000
Övriga finansiella intäkter	28 250 000		28 250 000
Räntekostnader	-11 000		-11 000
Övriga finansiella kostnader	-276 000		-276 000
	28 702 000	0	28 702 000
Årsbidrag	4 930 000	-193 000	4 737 000
Avskrivningar och nedskrivningar			
Avskrivningar enligt plan	-9 600 000	-70 000	-9 670 000
Nedskrivningar	0		0
	-9 600 000	-70 000	-9 670 000
Extraordinära poster			
Extraordinära intäkter	0		0
Extraordinära kostnader	0		0
	0	0	0
Räkenskapsperiodens resultat	-4 670 000	-263 000	-4 933 000
Ökning (-) eller minskning (+) av reserver	0	0	0
Räkenskapsperiodens överskott/underskott	-4 670 000	-263 000	-4 933 000
Underskott exkl. extraordinära intäkter	-4 670 000	-263 000	-4 933 000

Det bör noteras att budgetanslag är bindande på totalnivå och inte på enskilda intäcks- och kostnadsslag, varför fördelningen mellan olika intäcks- och kostnadsposter i resultaträkningen ännu kan komma att ändras. Det kan även noteras att detaljeringsgraden i underlaget för budgeteringen har varierat och fördelningen mellan olika intäcks- och kostnadsslag till viss del är schablonmässig. Interna poster har inte eliminerats.